

BÖLÜM 3

OLUMSUZ LİDERLİK VE YÖNETİCİLİK TARZLARI: SAĞLIK KURUMLARI YÖNETİMİ AÇISINDAN BİR DEĞERLENDİRME

Sait SÖYLER¹
Doğancan ÇAVMAK²

GİRİŞ

Sağlık kurumları çok çeşitli teşhis ve tedavi hizmetleri ile sağlığın geliştirilmesi ve rehabilitasyon hizmetlerinin bir arada sunulduğu, hizmet sunumunun 7/24 devam ettiği ve içerisinde farklı arka planlara sahip sağlık çalışanlarının yanı sıra idari ve mali hizmetler ayağında sağlık meslek mensubu olmayan kişilerin de yer aldığı karmaşık bir organizasyon yapısına sahiptir. Bu karmaşık yapının sürekli olarak ve istenilen şekilde faaliyet göstermesi, hizmet sunumunda aksaklıkların yaşanmaması, uzun soluklu stratejiler, amaç ve hedefler benimsemesi ve bu stratejilere uygun şekilde sistemin işleyişinin sağlanması, sürekli iyileştirme ve kalite kültürünün oluşturulması ve yaygınlaştırılması ancak uygun yöneticilik ve liderlik yapısıyla mümkün olabilir. Dahası, yoğun bir çalışma temposunun olduğu stresli bir hizmet alanı olması ve sağlık çalışanlarının birçok “trajediye” de tanıklık etmeleri, hataların telafi edilemeyecek sonuçlar doğurabilmesi, bu tür bir örgüt yapısının sürekli yüksek performansla hizmet sunması gibi özellikler, bu örgütlerin yönetiminde göz önünde bulundurulması gereken kritik konulardır. Dolayısıyla sağlık kurumları yöneticilerinin, literatürde yer alan ve olumlu olarak ifade edilen yöneticilik ve liderlik tarzlarına sahip olması gerektiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Sağlık kurumlarında burada yer verilen zorlayıcı özelliklerin yanı sıra belirli bir kar elde edilmesi ve örgütün yaşamının idame ettirilmesi ile bireylerin ve toplumun sağlığının korunması ve yükseltilmesi amaçları arasında

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Tarsus Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, saitsoyler@tarsus.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-7915-0073

² Dr. Öğr. Üyesi, Tarsus Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, dogancavmak@tarsus.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-3329-4573

de bu iddiaların kanıtı muhtaç olduğu açıktır. Zira bahsi geçen durumlar açısından yeterli ampirik inceleme yapılmamıştır. Uzun vadeli bir bakış açısı ve çalışanlar gözünden değerlendirildiğinde, “liderliğin karanlık tarafı” çözölmeyi bekleyen bir sorun olarak durmaktadır.

Sağlık kurumları hassas bir alanda hizmet sunan, çeşitli özellikleri ile diğer sektörlerden ayrılan, çok sayıda ve farklı uzmanlıklara sahip personelin yanı sıra karmaşık bir örgütsel yapı ve teknoloji içermektedir. Sürekli hizmet sunumunun devam ettiği ve hataların oldukça önemli sonuçlar doğurabileceği bu alanda yüksek performans, müşteri memnuniyeti, yüksek kalitede sağlık hizmetleri ve verimlilik gibi beklentiler de önemli birer baskı unsurudur. Böyle bir ortamda çalışanların fiziksel ve psikolojik sağlıklarının korunması ve örgütsel amaçların gerçekleştirilebilmesinde yöneticilerin rolü oldukça önemlidir. Sağlık kurumlarında yer alan hem tıbbi hem de idari hizmet yöneticilerinin bu role uygun liderlik ve yöneticilik tarzlarına sahip olan bireylerden seçilmesi, mevcut yöneticilerin ise bu rolün farkında olarak uygun davranışları benimsemeleri hayati bir öneme sahiptir. Bu çerçevede, olumsuz liderlik davranışlarının sonuçlarının sağlık yöneticileri açısından önemle ele alınması, bu konuda farkındalık oluşturulması, çalışan geribildirimlerinin alınması ve incelenmesi, yöneticilerin sürekli olarak eğitime tabi tutulması, bu sorunların çözümü için geliştirilebilecek önerilerdir.

KAYNAKLAR

- Abd-Allah, A., Sleem, W. & Ibrahim, A. (2024). Narcissistic Leadership, Organizational Cynicism and their Relation with Meaningful Work among Nurses: Comparative Study. *Mansoura Nursing Journal*, 11(1), 273-282.
- Akduru, H. E. & Arslantaş, C. (2021). Mantar yönetim yaklaşımının örgüte karşı sapkın davranışlara etkisi üzerine sektörlerarası bir araştırma. *İşletme ve İktisat Çalışmaları Dergisi*, 9(2), 67-84.
- Akman, Y. (2016) Yıkıcı liderlik ile mesleki tükenmişlik arasındaki ilişki: öğretmenler üzerine bir araştırma. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 12(3), 627-653
- Aktuna, H. C. & Kılıçlar, A. (2019). Yöneticilerin liderlik tarzları ile işgörenlerin performansı arasındaki ilişki. *Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 299-322.
- Alper Ay, F. (2022). İstismarcı yönetim, örgütsel mutluluk ve iş performansı arasındaki ilişki. *İşletme Bilimi Dergisi*, 10(2), 215-245.
- Alqahtani, A., Nahar, S., Almusa, K., Almusa, A. A., Al-Shahrani, B. F., Asiri, A. A. & Alqarni, S. A. (2021). Leadership styles and job satisfaction among healthcare providers in primary health care centers. *Middle East Journal of Family Medicine*, 19(3).
- Arubayi, D. O. (2023). Coercive management behavior and employees' satisfaction in the hospitality sector in delta state nigeria. *International Research Journal of Economics and Management Studies IRJEMS*, 2(1), 142-154.
- Atila, G. & Günel, Ö. (2024). Sağlık Hizmetlerinde Liderlik Ve Yöneticilik. *Süleyman Demirel Üniversitesi İnsan Kaynakları Yönetimi Dergisi*, 3(1), 57-67.
- Aydın, H. (2023). Mantar yönetimi yaklaşımının sağlık çalışanlarının örgütsel sinizm düzeyine etkisi [Yüksek Lisans Tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.
- Badar, K., Aboramadan, M. & Plimmer, G. (2023). Despot vs narcissistic leadership: differences in their relationship to emotional exhaustion and turnover intentions. *International Journal of*

Conflict Management, 34(4), 818-837.

- Bakan, İ. & Yılmaz, Y. S. (2019). Toksik liderliğin tükenmişliğe etkisi: Bir alan araştırması. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 9(2), 1-12.
- Ballı, E. & Çakıcı, A. (2019). Karanlık liderlik: otel işletmelerinde bir araştırma. *Electronic Turkish Studies*, 14(2), 155-173.
- Baş, M. (2019). İstismarcı yönetimin örgütsel özdeşleşme üzerine etkisinin incelenmesi: sağlık çalışanları üzerine bir uygulama. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(4), 1551-1569.
- Başar, U. (2020). İş yerinde karanlık liderlik algısı ölçeği. *İstanbul Kent Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 1(1), 70-103.
- Başar, U., Sıgri, Ü. & Basım, N. (2016), İş yerinde karanlık liderlik. *İş ve İnsan Dergisi*, 3(2), 65-76.
- Blanchard, K., Zigarmi, P. & Zigarmi, D. (1985). *Leadership and the One Minute Manager*. William Morrow.
- Bozbayır, O., Özata, M. & Altıntaş, M. (2023). Yükseköğretim kurumlarındaki toksik liderlik davranışlarının akademik personelin örgütsel bağlılıkları üzerine etkisi. *Yükseköğretim Dergisi*, 13(1), 19-31.
- Bozkır, A. & Fidan, A. (2021). Spor işletmelerinde mantar yönetim anlayışının çalışanların tükenmişlik düzeyleri üzerine etkisi. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 18-31.
- Bradberry, T. (2009). The cost of seagull management. *Industrial and Commercial Training*, 41(3), 139-141.
- Canatan, Ş. & Söyler, S. The Effect of mushroom management perception on burnout level in health workers: the case of a public hospital. *Anadolu İktisat ve İşletme Dergisi*, 9(1), 79-94.
- Cooke, H. (2006). Seagull management and the control of nursing work. *Work, Employment and Society*, 20(2), 223-243
- Coşkun, M. & Şentürk, F. K. (2017). Dönüşümcü ve istismarcı liderlik davranışlarının işe adanmışlık üzerine etkisi: AVM çalışanları örneği. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(2), 165-195.
- Czakert, J. P. & Berger, R. (2022). The indirect role of passive-avoidant and transformational leadership through job and team level stressors on workplace cyberbullying. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(23), 15984.
- Çankaya, M. & Çiftçi, G. E. (2020). Hastane çalışanlarının toksik liderlik ve örgütsel sinizm algılarının örgütsel bağlılıklarına etkisi. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 23(2), 273-298.
- Çetin, M. & Maral, M. (2021). Yıkıcı liderlik ile algılanan örgütsel engel arasındaki ilişkinin incelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 17(38), 5006-5041.
- Çetin, O. I. (2021). Mantar yönetim algısının iş tatminine etkisinde yabancılaşmanın aracı rolü. *OPUS International Journal of Society Researches*, 17(33), 398-424.
- Çevik Özdemir, H. N., Çakır, R. & Küçükali, R. (2019). Sağlık yöneticilerinin liderlik özellikleri. *OPUS International Journal of Society Researches*, 13(19), 2893-2907.
- Çoban, R. & Çiçek, B. (2023). İstismarcı yönetimin negatif işyeri dedikodusuna etkisinde duygusal öz yeterliliğin rolü. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 26(2), 439-460.
- Damar, A., Demir, F. & Öztürk, M. (2024). İstismarcı yönetimin üretkenlik karşıtı iş davranışları üzerine etkisi: Sağlık çalışanları üzerine bir araştırma. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 16(1), 311-327.
- Demir, H. & Kılıç, T. (2023). The relationship of mushroom management and collective justice in health institutions. *International Journal of Healthcare Management*, 1-15.
- Dickson, R. K. (2023). The changing paradigm of leadership in a 21st century global business environment. *IISTE-European Journal of Business and Management*, 15(14), 46-56.
- Doğmak, M. K. & Mete, M. (2024). Sağlık kurumlarında toksik liderlik davranışlarının iş gören üzerindeki stres ve tükenmişliğe etkileri demografik veri analizleri. *Selçuk Üniversitesi Akşehir Meslek Yüksekokulu Sosyal Bilimler Dergisi*, 17, 107-125.
- Drzewiecka, M. & Roczniowska, M. (2018). The relationship between perceived leadership styles

- and organisational constraints: An empirical study in Goleman's typology. *European Review of Applied Psychology*, 68(4-5), 161-169.
- Duffy, M. K., Ganster, D. C. & Pagon, M. (2002). Social undermining in the workplace. *Academy of Management Journal*, 45(2), 331-351.
- Duran, B. & Metin-Orta, İ. (2024). Abusive supervision as predictor of perceived stress and cyberloafing at work. *İş ve İnsan Dergisi*, 11(2), 138-153.
- Durrah, O., Alkhalaf, T. & Sharbatji, O. (2023). Toxic leadership as a predictor of physical and psychological withdrawal behaviours in the healthcare sector. *The Journal of Social Psychology*, 164(6), 1159-1177.
- Dye, C. F. (2023). *Leadership in healthcare: Essential values and skills*. ACHE Learning.
- Erdem, A. T. (2021). Yıkıcı liderliğin örgütsel sapmaya etkisinde örgütsel sinizmin rolü: Konya ili gıda sektöründe bir uygulama. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9, 159-172.
- Eriş, Y. & Arun, K. (2020). Toksik liderliğin bir çıktısı olarak örgütsel bağlılık. *OPUS International Journal of Society Researches*, 15(24), 2764-2804.
- Farghaly Abdelaliam, S. M. & Abou Zeid, M. A. G. (2023). The relationship between toxic leadership and organizational performance: the mediating effect of nurses' silence. *BMC Nursing*, 22(1), 4.
- Fischer, T., Tian, A. W., Lee, A. & Hughes, D. J. (2021). Abusive supervision: A systematic review and fundamental rethink. *The Leadership Quarterly*, 32(6), 101540.
- Furtner, M. R., Maran, T. & Rauthmann, J. F. (2017). *Dark leadership: The role of leaders' dark triad personality traits*. *Leader Development Deconstructed*, 75-99.
- Goleman, D. (2000). *Leadership that gets results*. Harvard Business Review.
- Göçen, A. & Temiz, E. (2022). Okul yöneticilerinin liderlik davranışları üzerine bir inceleme. *Tarih Okulu Dergisi*, 15, 1249-1282.
- Graham, R. N. J. & Woodhead, T. (2021). Leadership for continuous improvement in healthcare during the time of COVID-19. *Clinical Radiology*, 76(1), 67-72.
- Güldü, Ö. & Aksu, N. E. (2016). Yıkıcı liderlik algısı ve mesleki tükenmişlik arasındaki ilişkide olumsuz duygu-durumun aracı rolü. *Çalışma İlişkileri Dergisi*, 7(2), 91-113.
- Günaltay, M. M., Işıkcılık, F. & Durur, F. (2022). Araştırma görevlilerinde mantar yönetim ve örgütsel bağlılık ilişkisi: sağlık yönetimi alanında bir araştırma. *Yükseköğretim Dergisi*, 12(2), 307-319.
- Gündüz, S. & Özyer, K. (2022). Mantar yönetim tarzı ve örgütsel sessizlik ilişkisi: eğitim sektörü üzerine bir araştırma. *The Journal of Social Sciences*, 9(59), 324-338.
- Haar, J. M., de Fluiter, A. & Brougham, D. (2016). Abusive supervision and turnover intentions: The mediating role of perceived organisational support. *Journal of Management & Organization*, 22(2), 139-153.
- Haider, S. & Yean, T. F. (2023). Workplace deviance among healthcare professionals: The role of destructive leadership behaviors and citizenship pressure. *Asian Journal of Business Ethics*, 12(2), 193-218.
- Halis, M. & Tülemmez, S. (2019). Liderliğin karanlık yüzü ve çalışanlar üzerindeki olumsuz etkileri. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(4), 957-980.
- Hargett, C. W., Doty, J. P., Hauck, J. N., Webb, A. M., Cook, S. H., Tsipis, N. E., Neuman, J. A., Andolsek, K. M. & Taylor, D. C. (2017). Developing a model for effective leadership in healthcare: A concept mapping approach. *Journal of Healthcare Leadership*, 69-78.
- Herman, R.E. (1997) *The process of excelling: the practical how-to guide for managers and supervisors*. Oakhill Press Google Books, Greensboro, NC.
- Jackson, D., Hutchinson, M., Peters, K., Luck, L. & Saltman, D. (2013). Understanding avoidant leadership in health care: findings from a secondary analysis of two qualitative studies. *Journal of Nursing Management*, 21(3), 572-580.
- James, W. (2005). The impact of corporatisation and national competition policy: An exploratory study of organisational change and leadership style. *Leadership & Organization Development Journal*, 26(4), 289-309.

- Kahveci, G., Bahadır, E. & Kandemir, İ. K. (2019). Okul yöneticilerinin toksik liderlik davranışları ile öğretmenlerin örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 52(1), 225-249.
- Kandemir, H., Kala, E., Özdaşlı, K. & Seval, H. F. (2019). The effects of leadership style on organizational justice perception: a research on the employees of Pristina international airport. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 23(2), 389-400.
- Kaya, N., Göncü, F. T. & Erarslan, İ. (2021). Yöneticilerin toksik liderlik davranışlarının örgütsel sinizm ve çalışan sessizliği üzerine etkileri: kamu sektörüne yönelik bir araştırma. *Journal of Life Economics*, 8(1), 111-120.
- Kayani, M., Alasan, I. I., Ali, W. & Hassan, S. (2021). Employees working behavior under different shades of destructive leadership. *Studies of Applied Economics*, 39(10), 1-18.
- Keashly, L. (2001). Interpersonal and systemic aspects of emotional abuse at work: The target's perspective. *Violence and Victims*, 16(3), 233-268.
- Keklik, B. (2012). Sağlık hizmetlerinde benimsenen liderlik tiplerinin belirlenmesi: Özel bir hastane örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14(1), 73-93.
- Kılıç, T. (2015). Mushroom management theory sample of health sector. *Academy Of Strategic Management Journal*, 14 (Special Issue), 85-91
- Kırkpınar, S. & İşcan, Ö. F. (2018). Liderlik tarzlarının iş tatmini ve örgütsel bağlılığa etkileri. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 21(1), 1-29.
- Kıyıkçı, M. & Sezici, E. (2017). Yıkıcı liderlik algısı ile tükenmişlik arasındaki ilişki: bankacılık sektöründe bir inceleme. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi*, 52(1), 19-40.
- Koçak, M. & Dalmış, A. B. (2022). Kamu çalışanlarında yıkıcı liderlik davranışının örgütsel sinizm üzerindeki etkisi: Ankara örneği. *GAB Akademi*, 2(1), 11-23.
- Koehn, M. A., Okan, C. & Jonason, P. K. (2019). A primer on the dark triad traits. *Australian Journal of Psychology*, 71(1), 7-15.
- Krasikova, D. V., Green, S. G. & LeBreton, J. M. (2013). Destructive leadership: A theoretical review, integration, and future research agenda. *Journal of Management*, 39(5), 1308-1338.
- Kumar, R. D. (2013). Leadership in healthcare. *Anaesthesia & Intensive Care Medicine*, 14(1), 39-41.
- Labrague, L. J. (2021). Influence of nurse managers' toxic leadership behaviours on nurse-reported adverse events and quality of care. *Journal of Nursing Management*, 29(4), 855-863.
- Labrague, L. J. (2024). Toxic leadership and its relationship with outcomes on the nursing workforce and patient safety: a systematic review. *Leadership in Health Services*, 37(2), 192-214.
- Li, J. Y., Sun, R., Tao, W., & Lee, Y. (2021). Employee coping with organizational change in the face of a pandemic: The role of transparent internal communication. *Public Relations Review*, 47(1), 101984.
- Lipman-Blumen, J. (2005). The allure of toxic leaders: Why followers rarely escape their clutches. *Ivey Business Journal*, 69(3), 1-40.
- Mackey, J. D., Ellen III, B. P., McAllister, C. P. & Alexander, K. C. (2021). The dark side of leadership: A systematic literature review and meta-analysis of destructive leadership research. *Journal of Business Research*, 132, 705-718.
- Mete, M., Demir, H. & Hatipoğlu, M. (2021). Sağlık kurumlarında liderliğin örgütsel iklim, kültür ve performans açısından önemi. *Eurasian Academy of Sciences Social Sciences Journal*, 36, 21-40.
- Milosevic, I., Maric, S. & Loncar, D. (2020). "Defeating the toxic boss: the nature of toxic leadership and the role of followers. *Journal of Leadership and Organizational Studies*, 27(2), 117-137.
- Mitchell, M. S. & Ambrose, M. L. (2007). Abusive supervision and workplace deviance and the moderating effects of negative reciprocity beliefs. *Journal of Applied Psychology*, 92(4), 1159.
- Mousa, M., Abdelgaffar, H. A., Aboramadan, M. & Chaouali, W. (2021). Narcissistic leadership, employee silence, and organizational cynicism: A study of physicians in Egyptian public hospitals. *International Journal of Public Administration*, 44(15), 1309-1318.
- Muddle, G. R. (2020). The relationship between leadership style and hospital employee engagement in Papua New Guinea. *Asia Pacific Journal of Health Management*, 15(4), 42-55.
- Mullen, J., Fiset, J. & Rhéaume, A. (2018). Destructive forms of leadership: The effects of abusive su-

- pervision and incivility on employee health and safety. *Leadership & Organization Development Journal*, 39(8), 946-961.
- Mumcu, A. & Aras, M. (2021). The mediating role of the interactional justice on the effect of mushroom management on organizational cynicism. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 16(2), 300-316.
- Mumford, M. D., Espejo, J., Hunter, S. T., Bedell-Avers, K. E., Eubanks, D. L. & Connelly, S. (2007). The sources of leader violence: A comparison of ideological and non-ideological leaders. *The Leadership Quarterly*, 18, 217-235.
- Nurmeksela, A., Hult, M., Häggman-Laitila, A. & Terkamo-Moisio, A. (2024). Does structural empowerment of nurse leaders moderate the relationship between destructive leadership and nursing outcomes, a cross-sectional study. *Journal of Advanced Nursing*, 1-13.
- Özgenel, M. & Canuylassı, E. M. (2021). Okul müdürlerinin yıkıcı liderlik davranışlarının örgütsel strese etkisi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(3), 1652-1664.
- Özgür, B. (2011). Yönetim tarzları ve etkileri. *Maliye Dergisi*, 161, 215-230.
- Özkan, Ş. (2021). Klinik liderlik ve sağlık kurumlarında yansımaları. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 4(1), 40-50.
- Palvimo, T., Vauhkonen, A. & Hult, M. (2023). The associations among destructive leadership, job demands and resources, and burnout among nurses: A cross-sectional survey study. *Journal of Nursing Management*, 2023(1), 4289450.
- Poels, J., Verschueren, M., Milisen, K. & Vlaeyen, E. (2020). Leadership styles and leadership outcomes in nursing homes: a cross-sectional analysis. *BMC Health Services Research*, 20, 1-10.
- Rauthmann, J. F. (2012). The Dark Triad and interpersonal perception: Similarities and differences in the social consequences of narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Social Psychological and Personality Science*, 3, 487-496.
- Rosen, A. & Holmes, D. J. (2022). Co-leadership to co-design in mental health-care ecosystems: what does it mean to us?. *Leadership in Health Services*, 36(1), 59-76.
- Rosenthal, S. A. & Pittinsky, T. L. (2006). Narcissistic leadership. *The Leadership Quarterly*, 17, 617-633.
- Schmidt, A. A. (2008). *Development and validation of the toxic leadership scale* [Yüksek Lisans Tezi]. University of Maryland, College Park.
- Schweitzer, R. D., Sonnenburg, C. & Mitchell, R. (2024). The anatomy of coercive practices in healthcare settings. *Australian Journal of General Practice*, 53(11 Supplement), 137-141.
- Schyns, B. & Schilling, J. (2013). How bad are the effects of bad leaders? A meta-analysis of destructive leadership and its outcomes. *The Leadership Quarterly*, 24(1), 138-158.
- Selçuk, H. & Akgün, A. E. (2022). Yapıcı ve yıkıcı liderlik özelliklerinin örgüt iklimi ve çalışan performansına etkisi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 24(2), 61-91.
- Serinkan, C. (2008). Liderlik ve toplam kalite yönetiminin algılanma boyutu: üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *The Journal of Industrial Relations and Human Resources*, 10(1), 144-158.
- Sezici, E. (2016). İzleyicilerin yıkıcı liderlik algısı ve sonuçları. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 47, 106-121.
- Shirazi, A. & Mortazavi, S. (2009). Effective management performance a competency-based perspective. *International Review of Business Research Papers*, 5(1), 1-10.
- Simplicio, J. (2011). It all starts at the top: Divergent leadership styles and their impact upon a university. *Education*, 132(1), 110-114.
- Sischka, P. E., Schmidt, A. F. & Steffgen, G. (2021). The effect of competition and passive avoidant leadership style on the occurrence of workplace bullying. *Personnel Review*, 50(2), 535-559.
- Skogstad, A., Hetland, J., Glasø, L. & Einarsen, S. (2014). Is avoidant leadership a root cause of subordinate stress? Longitudinal relationships between laissez-faire leadership and role ambiguity. *Work & Stress*, 28(4), 323-341.
- Söyler, S. (2024). Toksik yönetici davranışları ve işyeri şiddetinin örgütsel sinizm ile ilişkisinin incelenmesi: sağlık çalışanları üzerine kesitsel bir araştırma. *EKEV Akademi Dergisi*, 98, 223-235.

- Söyler, S., Çavmak, D., Zıvıdır, P., Uyar, S. & Kıracı, R. (2023). COVID-19 pandemisi sürecinde hemşirelerde merhamet yorgunluğu, iş stresi ve yaşam doyumu ilişkisi. *Balikesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12(3), 649-658.
- Spiro, C. L. (2018). *From bench to boardroom: The R&D leader's guide*. Springer.
- Starratt, A. & Grandy, G. (2010). Young workers' experiences of abusive leadership. *Leadership & Organization Development Journal*, 31(2), 136-158.
- Tepper, B. J. (2000). Consequences of abusive supervision. *Academy of Management Journal*, 43(2), 178-190.
- Tepper, B. J., Simon, L. & Park, H. M. (2017). Abusive supervision. *Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior*, 4(1), 123-152.
- Thoroughgood, C. N., Tate, B. W., Sawyer, K. B. & Jacobs, R. (2012). Bad to the bone: Empirically defining and measuring destructive leader behavior. *Journal of Leadership & Organizational Studies*, 19(2), 230-255.
- Uğur, M. G., & Erdoğan, M. F. (2023). Liderlik kavramı bağlamında dönüştürücü liderlik kuramının incelenmesi: Mustafa Kemal Atatürk örneği. *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, (59), 134-145.
- Uğurlu Kara, A. & Köksal, K. (2023). İstismarcı yönetimin çalışan özgeçiciliğine etkisi: Psikolojik sözleşme ihlalinin düzenleyici etkisi. *Aurum Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 5-29.
- Ulukök, E. & Merdan, E. (2022). Tam serbesti tanıyan liderliğin kişilerarası çatışma ve işe yabancılaşma üzerindeki etkisi: rol belirsizliğinin aracı rolü. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 24(42), 527-545.
- Ulun, C., Ötken, C.Ç. & Çolakoglu, T. (2022). Kamu spor teşkilatı çalışanlarına yönelik bir inceleme: mantar yönetimi ve örgütsel bağlılık ilişkisi. *International Journal of Human Sciences*, 19(2), 221-230.
- Uslu, O. (2021). Karanlık liderlik tarzları: kavramsal bir değerlendirme. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(2), 901-924.
- Uslu, Y.D. (2011). Örgütlerde yönetsel etkinliğe ulaşmada yeni bir yaklaşım: yaratıcı liderlik. *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 11(22), 419-444.
- Webster, V., Brough, P. & Daly, K. (2016). Fight, flight or freeze: common responses for follower coping with toxic leadership. *Stress and Health*, 32(4), 346-354.
- Wei, F. & Si, S. (2013). Tit for tat? Abusive supervision and counterproductive work behaviors: The moderating effects of locus of control and perceived mobility. *Asia Pacific Journal of Management*, 30(1), 281-296.
- Yalçınsoy, A. & Işık, M. (2018). Toksik liderlik ile örgütsel bağlılık ve işten ayrılma niyeti ilişkisine yönelik bir araştırma. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 17(3), 1016-1025.
- Yao, Z., Zhang, X., Liu, Z., Zhang, L. & Luo, J. (2020). Narcissistic leadership and voice behavior: the role of job stress, traditionality, and trust in leaders. *Chinese Management Studies*, 14(3), 543-563.
- Yavuz, E., Topaktaş, G., Çelik, E. & Demirel, M. A. (2022). Toksik liderlik ve psikolojik şiddetin örgütsel güvene etkisi: hizmet sektörü çalışanları üzerine bir araştırma. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 14(4), 3344-3355.
- Yorgancıoğlu Tarcan, G., Erigüç, G., Kartal, N., Şeyma Koca, G. & Karahan, A. (2021) "The effect of mushroom management style and perceived supervisor support on employee performance: an application with university hospital employees. *The International Journal of Health Planning and Management*, 36 (2), 532-544.
- Zappalà, S., Toscano, F., Polevaya, M. V. & Kamneva, E. V. (2021). Personal initiative, passive-avoidant leadership and support for innovation as antecedents of nurses' idea generation and idea implementation. *Journal of Nursing Scholarship*, 53(1), 96-105.